

**T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES**

ESAS NO : 2021/118
KARAR NO : 2021/180
KARAR TR : 05/04/2021

ÖZET: 4250 sayılı spirto ve spirtolu çkiler nhisarı Kanunu'nun 6. maddesinin be inci fıkrasına aykırılık nedeniyle, aynı Kanun'un 7. maddesinin birinci fıkrası (e) bendi uyarınca verilen idari para cezasına kar ı yapılan itirazın, ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : T.C.M.
Davalı : Tarım ve Orman Bakanlı ı
Vekili : Av. E.D.B.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Tarım ve Orman Bakanlı ı Tütün ve Alkol Dairesi Ba kanlı ının 08/07/2020 tarihli ve ...03.03-E.1888813 sayılı kararı ile, Çankaya İçe Emniyet Müdürlü ü ekiplerince 12/06/2020 tarihinde yapılan denetimler sırasında, davacıya ait “ .B. Kuruyemi ” isimli i yerinde saat 02.00 sıralarında alkollü içki satıldı ının tespit edildi inden bahisle, davacı adına 4250 sayılı spirto ve spirtolu çkiler nhisarı Kanunu'nun 6. maddesinin be inci fıkrasına aykırılık nedeniyle 7. maddesinin birinci fıkrası (e) bendi ile 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun'un 8. maddesinin be inci fıkrasının (k) bendi uyarınca 63.815 TL idari para cezası verilm i , aynı Kurumun 09/07/2020 tarihli ve ...03.03-E.1899409 sayılı yazısı ile davacıya bildirilm i tir.

2. Davacı, idari para cezasının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açm ı tur.

3. Davalı vekili, süresi içinde görev itirazında bulunmu tur.

II. UYU MAZLI A L K N B A V U R U S Ü R E C

A. dari Yargıda

4. **Ankara 17. dare Mahkemesi 01/10/2020 tarihli ve E.2020/1351 sayılı kararı** ile; somut olayda 4250 sayılı Kanun'un 6. maddesinin be inci fıkrasında yasak olan eylem belirlenmi , bu eyleme uygulanacak olan idari para cezası için 4733 sayılı Kanun'un 8. maddesinin be inci fıkrasının (k) bendi hükmüne atf yapılarak bu maddede düzenlenen para cezasının uygulanması öngörölmü , bu durumda eylemin kar ılı ı olarak uygulanacak idari yaptırım, 4733 sayılı Kanun'da belirlenirken, açılacak davaya da hangi yargı düzeninde bakılaca ı Kanun'un 8. maddesinin onuncu fıkrasında kurala ba lanm ı , bir ba ka deyi le 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'na tabi oldu u, idari yargı yeri içerisinde görev yapan idare mahkemelerinin görev sınırlarında kaldı ı gerekçesiyle görev itirazının reddine karar vermi tir.

5. Davalı vekilinin, adli yargı yararına olumlu görev uyu mazlı ı çıkartılması yolunda verdi i dilekçesi üzerine, dava dosyası Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ına gönderilm i tir.

B. Olumlu Görev Uyu mazlı ı Çıkarılmasına İli kin Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ı Talebi

6. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı 12/02/2021 tarih ve YY-2021/3393 sayı ile, somut olayda, davacının saat 22.00 den sonra alkollü içki sattı ı ileri sürülerek verilen idari para cezasının iptaline ili kin olarak davanın açıldı ı, bu eylemin 4250 sayılı Kanun'un 6. maddesinin be inci fıkrasıyla yasaklandı ı, ne tutarda idari para cezası verilece inin ise maddede 7255 sayılı Kanunla de i iklik ve ek yapılmadan önce 4733 sayılı Kanun'un 8. maddesinin be inci fıkrasının (k) bendinde düzenlendi i, bu durumda davaya konu idari para cezasına dayanak olan Kanun'un 4250 sayılı Kanun oldu u, 4250 sayılı Kanun'da da bu idari yaptırımlara kar ı itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmedi inin anla ıldı ı, öte yandan uyu mazlık konusu i lemden sonra 7255 sayılı Kanun'la maddeye eklenen (f) bendi ile verilecek idari para cezasının tutarının da 4250 sayılı Kanun'la düzenlendi i, bu itibarla artık söz konusu idari para cezasıyla ilgili her halde 4250 ve 5326 sayılı Kanun hükümlerine göre de erlendirme yapılması gerekti i kanaatine varıldı ı, bu durumda, 5326 sayılı Kanun'un 3. maddesi gere ince, idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümleri, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ından ve görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınaca ından, idari para cezası uygulanmasına ili kin karara kar ı açılan davanın görüm ve çözümünde de, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varıldı ını belirterek, 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gere ince olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına ve dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine karar verdi tir.

7. Uyu mazlık Mahkemesi Ba kanlı nca, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca Danı tay Ba savcısının yazılı dü üncesi alınmamı tır.

III. LG L HUKUK

8. 4250 sayılı Kanun'un 6. maddesinin be inci fıkrası öyledir:

“Alkollü içkiler, otomatik satı makineleri ile satılamaz, her nevi oyun makineleri veya farklı yöntemlerle oyun ve bahse konu edilemez. Bu ürünler basın ve yayın yoluyla tüketicilere satılamaz ve posta ile satı yöntemi kullanılarak gönderilemez. Alkollü içkiler, 22:00 ila 06:00 saatleri arasında perakende olarak satılamaz.”

9. “Cezalar” ba lıklı 7. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde;

“Bu Kanunun 6ncı maddesinin;

e) Be inci fıkrasındaki yasaklara aykırı hareket edenlere, 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Te kilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin be inci fıkrasının (k) bendinde öngörülen,

idari para cezası verilir.” denilmekte iken;

10. “e) Be inci fıkrasının birinci ve ikinci cümlelerindeki yasaklara aykırı hareket edenlere, 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Te kilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin be inci fıkrasının (k) bendinde öngörülen” ekinde yeniden düzenlenerek maddeye eklenen (f) bendi de öyledir:

“f) (Ek:28/10/2020-7255/1 md.) Be inci fıkrasının üçüncü cümlesindeki yasa a aykırı hareket edenlere, altmı be bin Türk Lirasından üç yüz yirmi bin Türk Lirasına kadar, idari para cezası verilir.”

11. 4733 sayılı Kanun'un “Cezai hükümler” ba lıklı 8. maddesinin be inci fıkrasının (k) bendi öyledir:

“Tütün, tütün mamulleri, etil alkol, metanol ve alkollü içkiler piyasasında Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ndan gerekli izinleri alarak veya almadan mal veya hizmet üreten, i leyen, ihraç veya ithal eden, pazarlayan, alan veya satan gerçek ve tüzel ki ilere a a da yazılı idarî yaptırımlar uygulanır:

.....

k) Tütün mamulleri veya alkollü içkilerin, etil alkol, metanol, makaron, sarmalık kıyılmış tütünün ve yaprak sigara kâ ının tüketicilere satı nı; internet, televizyon, faks ve telefon gibi elektronik ticaret araçları ya da posta ile sipari yöntemi kullanarak yapmak üzere satı sistemi kuran veya faaliyette bulunanlara yirmi bin Yeni Türk Lirasından yüz bin Yeni Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. (Ek ikinci cümle: 13/2/2011-6111/175 md.) Satı n internet ortamında yapılması halinde, 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı nternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla lenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda öngörülen usullere göre eri imin engellenmesine karar verilir ve bu karar hakkında da anılan Kanun hükümleri uygulanır.”

12. Maddenin onuncu fıkrası ve devamı ise öyledir:

“Bu Kanun hükümlerine göre verilen idarî yaptırım kararlarına kar ı 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine göre kanun yoluna ba vurulabilir. Ancak, idare mahkemesinde dava, i lemin tebli i tarihinden itibaren on be gün içinde açılır. dare mahkemesinde iptal davası açılmı olması, kararın yerine getirilmesini durdurmaz.

darî yaptırımlara ili kin olarak bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır.”

13. Öte yandan; 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 06/12/2006 tarihli ve 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesiyle de i tirilen 3. maddesi öyledir:

“ (1) Bu Kanunun;

a) darî yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümleri, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Di er genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır”;

14. Kanun'un “Ba vuru yolu” ba lıklı 27. maddesinin birinci fıkrası ise öyledir:

“ dari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ili kin idari yaptırım kararına kar ı, kararın tebli i veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on be gün içinde, sulh ceza mahkemesine ba vurulabilir. Bu süre içinde ba vurunun yapılmamı olması halinde idari yaptırım kararı kesinle ir.”

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

15. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/04/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gere ince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptı ı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde ba vuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyu mazlı ı çıkarıldı ı ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı mın esasının incelenmesine oy birli iyle karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

16. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTCÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gere i görü ülüp dü ünüldü:

17. Dava, 4250 sayılı Kanun'un 6. maddesinin be inci fıkrasına aykırılık nedeniyle 7. maddesinin birinci fıkrası (e) bendi ve 4733 sayılı Kanun'un 8. maddesinin be inci fıkrasının (k) bendi uyarınca verilen 63.815 TL idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmı tır.

18. Olayda, davanın, saat 02.00 sıralarında alkollü içki satıldı ı ileri sürülerek verilen idari para cezasının iptaline ili kin olarak açıldı ı, bu eylemin 4250 sayılı Kanun'un 6. maddesinin be inci fıkrasıyla yasaklandı ı, ne tutarda idari para cezası verilece inin ise, olay tarihinde yürürlükte olan kural uyarınca 4733 sayılı Kanun'un 8. maddesinin be inci fıkrasının (k) bendinde düzenlendi i, bu durumda davaya konu idari para cezasına dayanak olan Kanun'un 4250 sayılı Kanun oldu u ve olay tarihi itibariyle 4250 sayılı Kanun'da da idari para cezalarına kar ı kanun yoluna ili kin bir düzenlemenin yer almadı ı açık olup, 4250 sayılı Kanun'da daha sonra yapılan de i iklikle ilgili maddenin ilgili cümlesinde yer alan yasa a uygulanacak olan idari yaptırımın da düzenlendi i anla ılmı tır.

19. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı; di er kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayaca ı anla ılmaktadır.

20. Görev kuralları kamu düzenine ili kin oldu undan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak do mayaca ı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmi e de etkili olaca ı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

21. Davanın açıldı ı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmi ise, (davanın açıldı ı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekece i; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, de i ikli in yürürlü e girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanaca ına dair intikal hükümlerinin varlı ı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyece i açıktır.

22. Di er taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmı , bu sırada yapılan bir kanun de i ikli i ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmi ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

23. ncelenen uyu mazlıkta, öngörülen idari para cezasının 4250 sayılı Kanun uyarınca verildi i ve 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri oldu u, 4250 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmedi i anla ılmı tır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı belirtildi inden, idari para cezasına kar ı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmı tır.

24. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısının ba vurusunun kabulü ile davalı vekilinin görev itirazının reddine ili kin, Ankara 17. dare Mahkemesince verilen 01/10/2020 tarihli ve E.2020/1351 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısının BA VURUSUNUN KABULÜ ile davalı vekilinin görev itirazının reddine ili kin, Ankara 17. dare Mahkemesince verilen 01/10/2020 tarihli ve E.2020/1351 sayılı GÖREVL L K KARARININ KALDIRILMASINA,

05/04/2021 tarihinde OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN